

Натепер викладача ВУЗу можна розцінити як фактор в процесі стимуляції активної пізнавальної діяльності студента. Змотивувати студента, зацікавити його до пізнання дисципліни, навчити студента логічно мислити, синтезувати отриману інформацію та систематизувати її в знання – це пріоритетне завдання викладача.

Література

1. В.С. Мілерян. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять в медичних ВУЗах (методичний посібник): – Київ, "Хрещатик", 2004. – 80 с.
2. Максименко П., Григорьева Л. Клиническое мышление врача-стоматолога: формирование, развитие и совершенствование. -Дент Арт. -1996. -№4. – С.12-16.
3. Леви В. Искусство быть собой: Индивидуальная психотехника. -М.: Знание, 1990. – 253 с.
4. Асмолов А.Г. Психология личности: принципы общепсихологического анализа. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1990. – 364 с.
5. Щекин Г.В. Как читать людей по их внешнему облику. -К.: Украина, 1992. -238с.
6. Вилонас В.К. Психологические механизмы мотивации человека. -М.: Изд-во МГУ, 1990. -288с.
7. Выготский Л.С. Педагогическая психология (Под. Ред. В.В. Давыдова). -М.: Педагогика, 1991. -479с.

АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ЯК ОДИН З ВАЖЛИВИХ АСПЕКТІВ УСПІШНОГО НАВЧАННЯ

Г. О. Сирова, Н. В. Вакуленко, Л. Г. Шаповал, О. В. Шаповал, Є. Р. Грабовецька
Харківський національний медичний університет

ADAPTATION OF FIRST-YEAR STUDENTS AS AN IMPORTANT ASPECT OF THE SUCCESSFUL STUDY

H. O. Syrova, N. V. Vakulenko, L. H. Shapoval, O. V. Shapoval, Ye. R. Hrabovetska
Kharkiv National Medical University

Робота присвячена проблемам адаптації студентів-першокурсників. Установлено, що на термін адаптації суттєво впливає професійна компетентність викладачів.

The work is devoted to the problems of adaptation of the first-year students. It is revealed that the term for adaptation is greatly influenced by the professional competence of the teaching staff.

Вступ. Формування досвідченої, творчої особистості, а також забезпечення пріоритетності розвитку людини – головні завдання, які поставлені перед працівниками вищої освіти України. Закон України "Про вищу освіту" (2002) [1], Національна доктрина розвитку освіти (2002) [2], указ Президента України "Про заходи щодо вдосконалення системи вищої освіти України" (2004) визначили напрями реформування системи вищої освіти. Одним із цих напрямів є удосконалення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах.

Основна частина. Одна з проблем, що впливає на вищу освіту і яку ми ще недостатньо враховуємо – це процеси глобалізації. Вони загострюють конкуренцію, зокрема і в сфері вищої освіти. Тому ми повинні готувати конкурентно-спроможного фахівця не тільки для України, а й з урахуванням світового контексту [3]. А звідси випливає чимало вимог, починаючи з обов'язкового володіння іноземними мовами, сучасними інформаційними технологіями навчання, тощо.

Таким чином, виникає проблема (особливо для студентів-першокурсників) – окрім надання певного об'єму знань і навичок, потрібно навчити студента навчатися. Навчатися самостійно отримувати інформацію, використовувати її в повсякденній діяльності. Це потребує значних змін у педагогічному процесі.

Процес адаптації для студентів достатньо складний та болючий, тому значна роль належить викладацькому колективу кафедри, його професійній компетентності.

У цьому контексті особливого значення набувають дослідження з проблеми адаптації студентів-першокурсників. Колектив кафедри систематично проводить бесіди та соціологічні тестування студентів з питань адаптації. Так, наприклад, аналіз такого тестування показав, що більше 70% студентів мають визначену мотивацію до вивчення предмету, але самостійну позааудиторну роботу лише 12% студентів вважають результативною. Тому саме викладачі повинні навчати студентів самостійно

здобувати знання і допомагати їм у використанні цих знань та вмінь для вирішення конкретних задач. Для цього використовуються новітні форми як навчання, так і контролю – навчальні тематичні конференції, олімпіади, круглі столи, ділові ігри, тощо.

Висновки. Оскільки саме перші кроки навчання вважаються особливо напруженими і складними для студентів, термін адаптації буде тим менше, чим більша професійна компетентність викладачів, їх громадянська позиція.

Література

1. Закон України "Про вищу освіту" (2002).
2. Національна доктрина розвитку освіти (2002).
3. Кремень В.Г. Збірник наукових праць. Вип. 3. Другі Кримські педагогічні читання. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти", 2002, с.3 – 7.

КОНФЛІКТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВНЗ

Г. О. Сирова, Л. Г. Шаповал, О. В. Шаповал, Є. Р. Грабовецька
Харківський національний медичний університет

CONFLICT COMPETENCE AS A COMPONENT OF TEACHING ACTIVITY OF THE UNIVERSITY TEACHER

H. O. Syrova, L. H. Shapoval, O. V. Shapoval, Ye. R. Hrabovetska
Kharkiv National Medical University

Доведено, що головним засобом формування готовності викладачів ВНЗ щодо запобігання і розв'язання конфліктів є інтеграція спеціальних знань з проблем конфліктології. Тренінгові методики здатні підвищувати конфліктологічну компетентність викладачів ВНЗ.

It is revealed that the main way of formation of willingness in university teachers to prevent and solve conflicts is the integration of specific knowledge in conflictology. Training methods are able to increase conflictologic competence in university teachers.

Вступ. Однією із необхідних складових професійної компетентності педагога ВНЗу є комунікативна компетентність. Особливе місце в структурі комунікативної компетентності займає конфліктологічна компетентність [1,3].

У формуванні конфліктологічної компетентності значну роль відіграють знання з педагогіки і психології та усвідомлення викладачами їх ролі у міжособистісній взаємодії [1, 4].

Основна частина. Оскільки професійна діяльність викладача ВНЗу передбачає постійну співпрацю з великою кількістю людей (студентами, колегами, адміністрацією), йому необхідно володіти уміньми для попередження конфліктів. Але науковці вважають, що конфлікт є необхідною умовою розвитку особистості, вказують на необхідність конструктивного ставлення до конфлікту у педагогічному процесі, розглядають конфліктні ситуації як педагогічний засіб виховання, навчання і розвитку [1-3].

Необхідно розуміти, що при виникненні конфліктної ситуації викладач не може знаходитись осторонь чи ігнорувати її.

Наявність конфліктологічної компетентності означає, що викладач ВНЗу здатний застосовувати вміння та навички щодо конфліктів у професійній діяльності.

У психолого-педагогічних літературних джерелах відокремлюються основні компоненти конфліктологічної компетентності педагога ВНЗу, визначено також критерії сформованості конфліктологічної компетентності. [1-3].

Нами були проведені дослідження для визначення рівня конфліктологічної компетентності у викладачів Харківського медичного національного університету та медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

З метою підвищення рівня конфліктологічної компетентності були проведені теоретичні та практичні заняття у формі тренінгу для розвитку професійно важливих якостей викладачів. Після проведення цих заходів шляхом повторного тестування було виявлено, що рівень сформованості конфліктологічної компетентності викладачів суттєво підвищився.